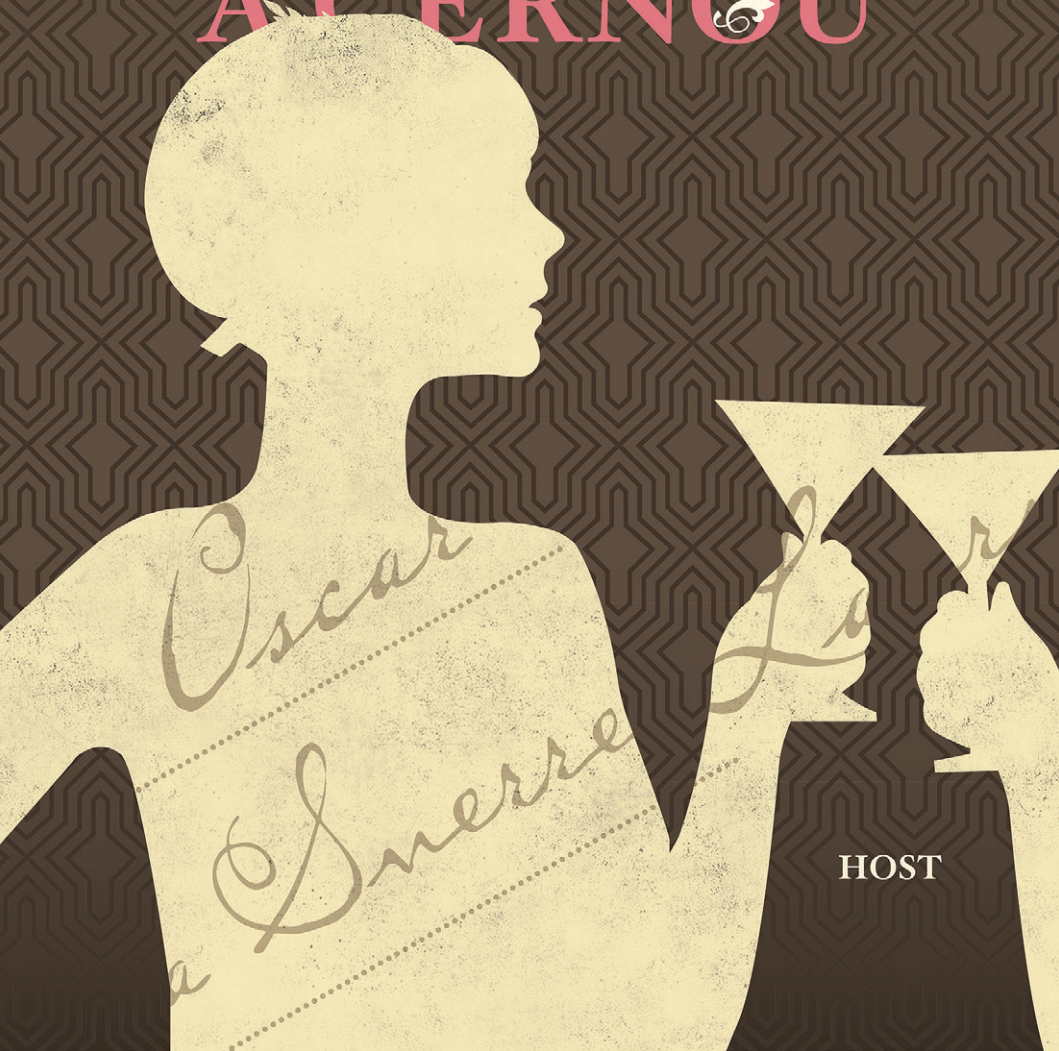

Jan Guillou
**MEZI
ČERVENOU
A ČERNOU**

Jan Guillou
Mezi červenou
a černou

Velké století III

Jan Guillou
MEZI
ČERVENOU
A ČERNOU

VELKÉ
STOLETÍ
III

Brno 2015

Jan Guillou

Mellan rätt och svart

Copyright © Jan Guillou, 2013

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Helena Matochová, 2015

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2015 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-922-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-923-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-924-4 (Formát MobiPocket)

TOUŽIL PO NĚMECKU. Když odjeli z Bergenu a vydali se vlakem přes Hardangerviddu, myslel si, že mají namířeno právě domů, do Německa. Místo toho teď seděl na přístavním můstku u fjordu, odkud to bylo do Berlína stejně daleko jako z Bergenu.

Ve Švédsku se mimochodem neříká fjord, ale fjärd. Švédština je legrační jazyk, kterému je dobře rozumět, ale má těžký pravopis. Připadalo mu, jako by znovu chodil do první třídy a podruhé se učil číst, ale zase tolik za ostatními nezaostával, takže na podzim nastoupí do třetí třídy. Pokud do té doby Německo konečně nezvítězí a celá rodina se nebude moci vrátit domů.

Když se pokoušel bavit se se spolužáky švédsky, vždycky se našel nějaký rýpal, který tvrdil, že Harald stále mluví spíš jako Nor než jako Švéd. Ale to se nepočítalo. Norštinu už nikdy nevezme do úst, to si přísahal.

V dále nad fjordem/fjärdem se vznášela rozložitá hustá oblaka, přesně do takových by mohli prchnout a skrýt se tam angličtí letci, až ke své hrůze spatří, že se k nim blíží červený trojplášník Fokker Dr. 1. Šest letounů ve formaci o tvaru písmene V se nachází v pozici tři hodiny dvě stě metrů pod trojplášníkem a prozatím si nevšimly žádného nebezpečí. Nezaváhal ani vteřinu, stočil stroj doprava a vrhl se v prudkém klesání rovnou na vůdce formace, vystřelil tři rychlé salvy z dvojitého kulometu, poté přestal klesat, lopinkem se přemístil doleva a znovu se střemhlav vrhl na nepřátele, kteří již mezitím poznali, kdo je jim v patách, a v panice zamířili rovnou do vysokých mračen. Věděli moc dobře, že proti baronu Manfredu von Richthofenovi nemají šanci. Stihl sestřelit jednoho Angličana, ostatní čtyři zatím zmizeli v oblacích.

Teď už mohl udělat jen jedno, jelikož Angličané zřejmě měli v úmyslu se ve skrytu mraků rozdělit a rozprchnout se každý jiným směrem. Zamířil prudce nahoru, aby se dostal nad oblaka a měl volný rozhled. Potřeboval se dostat do útočného úhlu shora, aby při prudkém klesání nabral na rychlosti, protože jejich Sopwith Camely byly rychlejší než jeho Fokker.

Tuto daň ale rád zaplatil za to, že jeho letadlo má tři křídla, protože, co ztrácel na rychlosti, to mu plně nahrazovala nadprůměrná schopnost nejrůznějšího manévrování.

Měl štěstí, stejně jako by měl mít štěstí i dobrý brankář. Náhle pod sebou v pozici jedenáct hodin spatřil dva Sopwith Camely, jak mimo úhel dostřelu letí pryč od něj. Zároveň ale viděl, že stěna mračen, do kterých právě vlétly, je velmi tenká, takže se oba brzy ocitnou v rozsáhlém bezmračném prostoru. Zatočil a plnou rychlostí se řítit skrz mrak.

Jeho výpočty vyšly do puntíku přesně. Dostihl oba nepřátelské letouny právě ve chvíli, kdy vyletěly do volného prostoru a byly plně odhalené. Zbytek měl být pouhou rutinní záležitostí. Ale když oba Angličany sestřelil, zjevil se přímo za ním, jakoby odnikud, další Sopwith Camel. To představovalo drobnou nepříjemnost, protože právě v takových situacích spousta běžných letců, a to dokonce i z řad jeho německých spolubojovníků, přišla o život.

Musel si tedy zachovat rychlý a chladnokrevný úsudek. Vyčkal, až se k němu Angličan těsně přiblíží, a ve chvíli, kdy kolem jeho stroje prolétla první salva z anglického kulometu, zabral za knipl, divže si ho nezarazil až do žaludku, zamířil kolmo vzhůru a úplně ubral plyn. Okamžik zůstal viset ve vzduchu a poté se spirálovitým pohybem začal řítit dolů. Vtom se kolem něj mihl překvapený Angličan, který vůbec netušil, co to ten rudý Fokker provádí, načež německý letoun spustil palbu a provrtal nepřátelské letadlo po celé jeho délce. Nejspíš trochu se štěstím.

Pak už jen přidal plyn, maličko si pohrál s pákou, přestal se točit ve vývrtkách a zamířil na základnu. Čtyři Angličané za jedno dopoledne by mohli stačit, teď je čas na oběd. A pak se s novými silami

a s plnou nádrží a zásobníky může zase vrhnout do boje. Jeho rekord byl jedenáct sestřelů za den, to se mu zrovna dnes nejspíš nepovede zopakovat, pokud tedy nenatrefí na letku amerických začátečníků.

Během intenzivního vzdušného boje se mračna nad Baggensfjærem přesunula směrem na jihozápad. Byl jasný a teplý den s předzvěstí léta, ačkoli byl teprve konec dubna.

Původně se Harald vlastně vypravil na koljušky, to proto si půjčil klíče od přístavního můstku. Lehl si na břicho a díval se dolů škvírami mezi prkny. Voda byla průzračná a sluneční paprsky pronikaly až na dno, skoro jako doma. Lépe řečeno skoro jako na Osterøyi. Písek s trochou řas, legračně drobné slávky a čtyři pět okounů. Ale těch se operace netýkala. Harald měl úkol, který bylo třeba splnit s přesností a úspěchem.

První pokus se mu nezdařil a to se už nesmí opakovat. Matka Ingeborg mu objasnila veškeré jeho chyby. Koljušky si budují hnízda, a proto by měl dát do zavařovací sklenice trochu řas. Ale to není nejdůležitější. V období tření jsou obvykle nejkrásnější samci. To platí jak pro koljušky, tak pro pstruhy a siveny. Takže právě samci koljušek se touto dobou lesknou v kovových odstínech smaragdu, které přecházejí až do modrých a rubínových tónů.

Jeho chyba spočívala v tom, že pochytil jen pár samců a ty pak přechovával v zavařovací sklenici bez řas a měl za to, že spolu budou dobře vycházet. Místo toho se vzájemně pobili a i vítěz souboje se velmi rychle obrátil břichem nahoru.

Tentokrát se tedy bude muset spokojit s jedním samečkem a dvěma samičkami, které se vůbec nelesknou krásnými barvami. A pokud jedna samička pojde, ať už ji zabije její sokyně, samec, nebo oba společně, možná spolu ti dva přežijí začnou žít v jakém-si manželství.

Chytit dvě samičky bylo jednoduché, protože neustále kroužily okolo hnízd samečků. Na zahnutý špendlík napíchl pár žížal, ryba nesmí mít v ústech ani škrábnutí, musíš ji ulovit bez zranění, vysvětlovala mu matka. Brzy měl v zavařovací sklenici dvě samice.

Ulovit samce bylo trochu obtížnější. Schovávali se v hnízdě, na první pohled neměli vůbec chuť k jídlu, ale najednou přešli do překvapivě bleskového útoku na žízaly na špendlíku nebo na některou ze zbývajících samic a poté znovu zmizeli v hnízdě. Harald ale přišel na to, že když žízalami zlehka poklepe na vršek hnízda, samec okamžitě rozlíceně vyrazí do útoku, a to spíše s cílem žízalu zranit než ji sníst. V tu chvíli bylo potřeba ho rychle chytit a vytáhnout nad hladinu, než se stihne vysmeknout ze sevření. Po čtyřech nebo pěti pokusech měl nakonec v zavařovací sklenici dvě samičky a jednoho samce a mohl se spokojeně vydat domů. Úkol splněn, alespoň jeho první část.

Pečlivě za sebou zamkl černou branku vedoucí na přístavní můstek, přesně jak mu přikázal otec. Veřejnost sem neměla přístup.

Domů to měl po Strandpromenaden jen kousek, ale zavařovací sklenice se třemi rozlícenými rybami ho brzy začala tížit, protože ji musel nést daleko od těla, aby si nepocákal nedělní šaty, námořnickou košili s čerstvě nazehleným modrým límečkem a dlouhé kalhoty v odstínu námořnické modře. Určitě by bývalo bylo jednodušší dát se po Källvägen a potají projít vchodem do kuchyně než se vláčet po kamenném schodišti od hlavního vchodu ze Strandpromenaden.

Cestou nahoru po Källvägen potkal dvě sousedky na nedělní procházce a uklonil se jim, zavařovací sklenici přitom svíral skoro úplně nataženými rukama, jako by oběma dámám hodlal předat dárek. Sousedky si úlovek zvědavě prohlédly a Harald jim objasnil svůj plán, že jeho koljušky budou spolu žít jako manželé. Právě v tu chvíli s ním ale ti zatracení tvorové ani trochu nespolupracovali. Znovu se začali prát a jedna ze sousedek žertem prohodila cosi o tom, že Harald nerozumí lásce. Pak ho pohladily po hlavě a pokračovaly v procházce, nejspíš k hotelu Grand.

Když po špičkách procházel kuchyní, vdechl vůni nedělní pečinky a čerstvě upečeného chleba. Kuchařky měly naspěch, překážely si a povídaly si o potravinových lístcích a přidělech, ale jakmile si ho všimly, jejich hovor okamžitě ustal. V rozpacích se jim uklonil a rychle proběhl kolem komůrek pro služebné a spížírny. Ve velké

jídelně bylo pusto a prázdno, ještě tady nezačali ani prostírat. To bylo dobré znamení, možná se bude podávat jen menší večeře pouze pro rodinu, ačkoli o víkendech obvykle mívali hosty. A opravdu, když procházel kolem malé jídelny, spatřil v ní služebnou, jak leští stříbro. Dobře, takže bude malá večeře. Velkých večeří se musel vždycky účastnit a hrozně se nudil, protože dospělí jedli a hovořili celou věčnost. Mladší sourozenci, kteří při takových příležitostech jedli s Marthou v malé jídelně, na tom byli mnohem lépe.

Bohule ho ruče, a tak si zavařovací sklenici na chvilku postavil na nejnižší schod u dvou palem. Pak vyšel po schodech nahoru k ložnicím a zamířil na konec chodby do svého pokoje, kde břemeno konečně mohl položit na psací stůl. Z koupelny si donesl ručník, aby sklenici osušil, a potom pozoroval, jak experiment pokračuje tentokrát.

Bohužel nepříliš dobře, jak se zdálo. Obě samičky spočívaly přitisknuté na dně sklenice a snažily se zcela skrýt pod řasami. Samec, který jako by ještě ke všemu začínal ztrácet své krásné zbarvení, plaval u hladiny a co chvíli narážel drobnou tlamičkou o sklo a hledal cestu ven.

Harald byl bezradný. Každopádně bylo drobným úspěchem, že zatím ani jedna koljuška nepřišla o život jako posledně, kdy pochytal výhradně samce, což neprodlené vedlo k vyhlášení války se stoprocentními ztrátami.

Z celé rodiny přírodě nejlépe rozuměla jeho matka Ingeborg, jenže byla neděle, a to vždycky jezdila na kole do Neglinge pomáhat dětem z dělnických rodin na druhé straně železnice, na severní straně, kam nesměli chodit. Ale ono se to vyrovnalo, protože dělníci a jejich děti také bez povolení nesměli za koleje. Nikdo z jejich třídy nedokázal vysvětlit proč, ale zkrátka to tak bylo.

Matka říkala něco o tom, že v akváriu, ve větším prostoru, by zajaté ryby nepropadly panice. Také by to mohlo být přívodem kyslíku, ve sklenici se stojatou vodou je ho málo. Stejně jako lidé potřebují i ryby k životu kyslík, ale získávat ho při průtoku vody žábami je mnohem obtížnější než ho přímo vdechovat do plic.

Mezi harampádím na půdě by se možná nějaké staré akvárium našlo. Ale nahoru děti samy nesměly, protože tam byla spousta různých podivných věcí, kterými by si mohly ublížit. Anebo pro ten zákaz existoval jiný, tajuplnější důvod. Ovšem to by mělo platit jen pro mladší sourozence, a ne pro nejstaršího syna, který na podzim půjde už do třetí třídy.

Schodiště na půdu začínalo u dveří do pokoje bratra Karla a byl na něm položený tlustý zelený koberec, aby služebnictvo pozdě večer a brzy ráno nerušilo členy rodiny.

Harald jako by se ocitl v obří pokladnici, z trámů se linula vůně dřeva a dehtu. Nejprve minul troje dveře do mnišských cel, tak se tu říkalo pokojíkům pro služky, nikdo nevěděl proč, když tu bydlely samé ženy, ale znělo to velmi napínavě.

Moc dobře věděl, že když jsou pokoje cizích lidí prázdné, nesmí se do nich nakukovat, ale pokušení či snad zvědavost byly silnější než on. Po špičkách se o kousek vrátil a stiskl kliku posledních dveří v řadě.

První, na co při vstupu pomyslel, bylo překvapivě ostré světlo, a že tu byl mnohem lepší výhled než z jeho pokoje. Byl odsud vidět celý pozemek, svah směrem ke Strandpromenaden, kterým vedly vytesané kamenné schody, bambusový lesík, z něž brzy vyroste džungle vhodná k dobrodružství, na druhé straně porost stříbrných smrků, záhony, kde zahradník pěstoval drobné rudé, modré a bílé kvítky, a celý záliv Hotellviken s hotelem Grand a ostrůvkem Restaurangholmen. U norských fjordů to ale samozřejmě bylo ještě hezčí. I když vlastně ne, okamžitě se opravil, s Norskem už nemá nic společného. Ale v Německu je na mnoha místech daleko lepší výhled.

Kromě výhledu toho jinak v pokoji moc k vidění nebylo. Úzká ustlaná postel a pod ní nočník. Malý noční stolek, na kterém stála krabice od doutníků, jaké otec dával služebným, aby si do nich mohly ukládat věci. U dveří viselo nějaké oblečení, dvojce černé šaty, dvě bílé čerstvě naškrobené zástěry a pak takové ty bílé proužky, co se nosí ve vlasech jako čelenky.

Harald se trochu styděl. Protože ačkoli tady toho ke špehování moc nebylo, stejně nebylo správné, že sem vnikl. Tohle vychovaný chlapec nedělá. Služebnictvu je za všech okolností potřeba prokazovat úctu.

V rozpacích vyšel z pokoje za svým velkým dobrodružstvím a tiše za sebou zavřel dveře. Obří půdní pokladnici nebylo možné obsáhnout pohledem, protože spousta věcí tady ležela jedna přes druhou, lyže a dřevěné sáňky s kovovými skluznicemi, dvoje červené odrážecí sáňky, bicykl s přihloupě velkým předním kolem, na jakých se dnes už nejezdí, a na zdi pověšené starodávne krasobruslařské boty z vysušené černé kůže, velké bedny pobité mosazí, staré šicí stroje, které se poháněly šlapáním, asi jako když učitelka ráno při modlitbě šlape na pedál varhan, na truhle v rohu se nedbale povalovaly divné švédské vlajky s jakýmsi norským znakem, byl tu vyskládaný vyřazený nábytek ze salónu a v jednom rohu se dokonce skrývalo malé dělo na opravdové lafetě.

To spatřil, když se podíval jedním směrem. Otočil se a prošel kolem schodiště. Byla tu tma, jediné světlo sem dopadalo z malých okének až u stropu. Někde tady musí být vypínač, ale Harald nevěděl kde, asi je moc vysoko.

Každopádně žádné akvárium v dohledu nebylo. Zato tu ale byly obří lampióny a velké červené koule s čínskými znaky a také dlouhlé látkové lucerny tak velké, že by se do nich Harald mohl vplížit na expedici, ale raději od tohoto záměru upustil, protože na sobě měl sváteční šaty.

Dále se tu už nacházel převážně nábytek, stoly a skříně, které by daleko převyšovaly i dospělého muže, a pak nějaký stroj s velkým kolem a držadlem, u kterého Harald vůbec netušil, k čemu by se mohl používat, ale po akváriu nikde ani památky. Akvária se dají rozbít, takže by ho možná spíš měl hledat v těch truhlách?

Ne, v nich bylo jen poskládané oblečení, ze kterého byly silně cítit naftalinové kuličky.

Haraldovo zklamání se ještě vystupňovalo, když se vrátil do svého pokoje. Jedna ze samiček byla těžce zraněná a umírala. Samec

plaval těsně u hladiny a lapal po vzduchu, napohled byl rozhodně bledší, než když ho Harald ulovil. Druhá samička se stále ještě pod řasami tiskla ke dnu.

Harald nechťel, aby mu ryby pošly i tentokrát, takže mu zbývala jediná možnost. Odhodlaně popadl sklenici, odnesl ji na toaletu, vytlil do ní obsah a zatáhl za splachovadlo. Nebylo jisté, že přežijí, do zálivu je čekala zrádná cesta potrubím. Ale to bude trvat jen pár minut a pak se zase nadechnou čisté vody.

K Vánocům si musí přát akvárium, to je jeho jediná naděje, protože osm mu bylo nedávno, takže do dalších narozenin mu zbývá ještě déle.

Tak tedy opět neuspěl, navzdory lepšímu plánování a přípravám. Ale otec často říká, že pro toho, kdo se umí vzpamatovat, zkusit to znovu a zlepšit se, je každá porážka výhrou.

U rodinné večeře měl otec poněkud špatnou náladu a Johanne se v jídlu jen bez chuti vrtala, ačkoli se podával telecí steak se smetanovou omáčkou a jako dezert zmrzlinový pohár s pusinkami. Matka ji jako vždy plísnila obvyklými řečmi o tom, že děti z Neglinge by zaplakaly radostí, kdyby dostaly takovou večeři. Zrovna loni vy-pukly v Neglinge nepokoje kvůli hladu. Na místo povolali jednotky landstormu.

Johanne trucovala, protože netušila, co jsou to nepokoje a *lán stromů*. Otec se však v tu chvíli zářivě usmál a podotkl, že právě kvůli podobným věcem se tak dlouho snažil držet od vojáků dál. Vždycky jim tvrdil, že má na práci příjemnější věci než držet v šachu vyhladovělé dělníky. A kromě toho by tím přišel o týden drahocenného času.

Ve světě zuří válka, a pokud by ho do ní povolali, bez váhání by šel splnit svou povinnost. Sice se povolávacímu rozkazu dlouho vyhýbal výmluvami na obchodní cesty do Berlína, ale s tím je nyní konec. Ti vykukové přišli na to, že teď, na konci války, se do Berlína jezdit nedá.

Navzdory tomu, zahřímal otec na Johanne, musíme s vděčností přijímat krmí, již nám náš Pán skýtá.

Jako obvykle všichni až na Haralda mluvili u večeře norský, chlapec se tvrdohlavě držel němčiny. Zatím se neodvažoval doufat, že jeho švédština je dostatečně dobrá, nejprve si chtěl být naprosto jistý, že nemluví s norským přízvukem.

* * *

Karlsson předjel s autem a otevřel bránu. Ingeborg a její čtyři děti stály v řadě před garáží, aby zamávaly otci, který táhl do války.

Ingeborg to celé zorganizovala jako hru, ale když nyní Lauritz stanul tváří v tvář celé své rodině, připadala mu situace spíše trapná a melodramatická než hravá. Byla to z nouze ctnost, čirá z nouze ctnost, sice skutečně „táhl do války“, leč jeho válečné zásahy budou nicneříkající a krátkodobé.

Hra nehra, teď bylo pozdě měnit názor. Rosu a Johanne vzal každou na jednu ruku a políbil je na rozloučenou, s Haraldem a Karlem se rozloučil poněkud mužněji. Ingeborg ho teatrálně políbila a naoko si setřela z tváře slzu. Provedla to s ironií, kterou Lauritz v danou chvíli ani trochu neocenil, spíše měl pocit, že si z něj manželka utahuje.

Přes rameno měl přehozený kožich z vlčí kůže, protože v dubnu mohou být noci ještě chladné a branci dostali pokyn přinést si s sebou teplé ošacení. Příslušníci landstormu nedostávali uniformy, jen pušky, bajonety a trojčípé klobouky, stejné, jako měli v osmnáctém století jednotky Karla XII., když byly poraženy v Norsku.

Teď ráno bylo ale hezké počasí a Karlsson stáhl stříšku z auta. Lauritz si nasadil koženou kuklu a na oči motoristické brýle, sedl si za volant, žertem zasalutoval, zařadil rychlost a zamířil k výjezdu. Přesně ve chvíli, kdy zahýbal doleva na Källvägen, uviděl, jak mu celá rodina shromážděná před garáží horlivě mává, jako by se vydával na cestu za sedmero hor. Teprve tehdy si uvědomil dojemnost i komiku situace, zasmál se a s vervou jim mávání oplatil.

Cestou po Källvägen se mu otevřel výhled na celý záliv Hotellviken, bílý hotel Grand prosvítal skrz porost typických švédských

borovic, jaké rostou v šérech, zkroucené a nízké, tolik odlišné od vysokých mohutných smrků na Osterøyi. Zabočil doleva na Strandpromenaden a zařadil vyšší rychlost.

Nyní byl na cestě, už se na tom nedalo nic změnit, každý muž musí být připraven bojovat za svou vlast, ačkoli Lauritz nechápal Švédsko zcela samozřejmě jako svou vlast. Ale bylo to zkrátka tak, narodil se coby občan Švédsko-norské unie, a proto teď mířil splnit svou povinnost. Nechápal však, v čem tato povinnost bude čistě vojensky spočívat. Německo jen stěží zaútočí na spřátelené Švédsko. Rusko je již poraženo a má dost práce se svou revolucí. Proti jakému nepříteli tedy budou bránit Saltsjöbaden?

Už brzy měl vstoupit do služby u landstormu, který byl podle všeho směsicí skautských oddílů a domobrany a přidělovali k němu ty, kdo byli na vojenskou službu buď příliš mladí, nebo příliš starší. Jako on, brzy mu bude čtyřicet tři a v takovém věku je už starý dokonce i na landstorm. Tento název mimochodem jistě pochází z německého slova *Landsturm*. Jako všechny výrazy vyzníval i tento seriózněji a vojenštěji v němčině.

Fyzické námahy se nebál, právě naopak. V tom to nebylo. Ale obcházet Saltsjöbaden v trojcípém klobouku s puškou a bajonetem a hlídat městečko před neexistujícím nepřítelem mu přišlo zkrátka směšné. Kdyby Rusové přece jen napadli Saltsjöbaden, což se přičilo zdravému rozumu, při pohledu na přestárlé vojáky z osmnáctého století by se usmáli k smrti. Zbožně si přál takový průběh, ten byl však málo pravděpodobný.

Tady se ale nic neřídilo pravděpodobností, nýbrž principem spravedlnosti a povinností každého muže sdílet břímě se svými bratry, ať chudými, či bohatými. S tím se nedalo nic dělat, musel se stejně jako všichni ostatní dostavit k výkonu služby.

Samozřejmě učinil jistá opatření a kroky, aby si dobu strávenou v této srandaarmádě trochu ulehčil, mimo jiné proto sám řídil auto na „velitelství“, kterým byl stanový tábor v zálivu Pålänsviken. Jindy by ho sem přirozeně odvezl Karlsson.

Nebo se sem mohl vydat i procházkou, aby se posílil na těle. Ze Strandpromenaden do Neglinge a pak přes most do dělnické části Saltsjöbadenu by mu to netrvalo víc než půl hodiny. A chodit rychle a daleko ještě zvládl.

Pochopitelně nebyla náhoda, že tábor ležel v dělnické oblasti severně od železnice. Pokud by se obávali ruského útoku z moře, spíše by se usadili dále ve fjordu někde u Älgö. Ale všechno nepochybně souviselo s loňskými hladovými nepokoji, ke kterým nedošlo jen v Saltsjöbadenu, ale na různých místech po celé zemi. Nebylo úplně jasné, co odstartovalo výtržnosti právě v Saltsjöbadenu, on a Ingeborg se sem přistěhovali těsně po jejich konci, ale zřejmě šlo o lodní náklad zkažených brukví a hladovějící děti. Protesty dělníků se vystupňovaly do té míry, že byly označeny za nepokoje, a proto byl na místo povolán landstorm. A jednotky zde poté zůstaly, ačkoli o dělnících ze Saltsjöbadenu, do jednoho zaměstnaných u Wallenberga, se říkalo, že jsou nejmírnější z celého Švédska.

Když vjel Lauritz v Pálnäsvikenu na provizorní kasárenský dvůr ohraničený řadou stanů, nenašel tady ani náznak vytyčených parkovacích míst, a tak zastavil před největším stanem se švédskou vojenskou vlajkou a s prapory landstormu, vystoupil a brýle si posunul na čelo.

Bylo mu zatěžko klepat na dveře od stanu, proto jednoduše vstoupil do prostory, která přesně podle jeho očekávání byla hlavním sídlem štábu. U řady rozviklaných stolů seděli čtyři důstojníci, dva z nich v uniformě opravdové armády s označením hodnosti, kterou Lauritz nedovedl pojmenovat, předpokládal však, že nejtlustší důstojník uprostřed bude místní vrchní kohout, zbylí dva na sobě měli poněkud improvizovanější vojenské šaty. Všichni čtyři překvapeně vzhledli a nepřátelsky si ho měřili.

„Kdo jste a proč jste sem tak neurvale vtrhl?“ zeptal se vrchní kohout. Měl na oku monokl, úplně jako německý oficír.

„Jsem ředitel Lauritz Lauritzen a dostavil jsem se k výkonu služby,“ odpověděl. „S kým mám tu čest hovořit?“

„Já jsem major von Born. Buďte tak laskav a počkejte venku, než vás zavoláme, řediteli Lauritzene!“ poručil mu vrchní kohout.

„A kde si mám mezitím zaparkovat auto?“ zeptal se Lauritz co nejlhostejněji. Zmocňoval se ho nepříjemný pocit, že tohle rozhodně nepůjde nijak hladce.

„Jak to myslíte, řediteli? Copak jste sem přijel autem?“

Majorovi čirým úžasem spadl monokl. Nejspíš to bylo naučené gesto, protože ho elegantně zachytil pravou rukou.

„Ano, a nejen mé auto potřebuje řádný dohled. V kufru mám bednu koňaku, která by nejspíš potřebovala uložit na vhodné místo,“ řekl Lauritz, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě.

Což samozřejmě nebyla ani v nejmenším. Koňak, stejně jako všechny ostatní alkoholické nápoje byl přísně na přiděl.

Čtyři důstojníci na něj nevěřícně zírali.

„Provést inspekci!“ nařídil major, načež všichni čtyři vstali a odpochovali k východu. Shromáždili se kolem auta a snažili se tvářit jako odborníci, jeden z nich k němu dokonce přistoupil a zkusmo zlehka kopl do přední pneumatiky.

Vůz byl značky Hispano-Suiza, model z roku 1917, pokud bylo Lauritzovi známo, jeden ze tří exemplářů tohoto vozidla v celém Švédsku. Kapota byla černá, dlouhá a lesklá, obě přední světla zasazená do mosazi byla čerstvě vyleštěná, stejně jako rám kolem stříbřité mřížky, interiér auta byl vyveden v kůži krvavě rudé barvy.

Lauritz zodpověděl několik otázek týkajících se počtu koní a maximální rychlosti a poté otevřel kufr, který byl patrně vlastním důvodem k „inspekci“, načež se kolem něj okamžitě seskupili všichni čtyři důstojníci a bez dechu zírali na mohutnou dřevěnou bednu, v níž byly vyskládané láhve koňaku obalené dřevitou vlnou.

„Kapitán Johansson, těší mě!“ představil se mu muž, jehož Lauritz považoval za kohouta číslo dvě, a podal mu ruku.

Stejně tak se mu následně představili i dva nižší kohouti, důstojníci landstormu.

„Lauritzen se přiděluje ke službě ve štábu!“ poručil major von Born.

Situace se začínala vyvíjet směrem, v nějž Lauritz doufal. A tento vývoj pokračoval i poté, co bednu diskrétně odnesli do štábního stanu.

Oddíl sto sedmnáct Saltsjöbaden má dva úkoly, jak se Lauritz dozvěděl od majora během obhlídky tábora a stavebních prací, z nichž se vyklubal projekt na vyhloubení dlouhého zákopu ve vzdálenosti padesát metrů od pláže. Zpocením rozmrzelí chlapi tu kopali na úseku o délce téměř sto metrů. Když se Lauritz zeptal na účel stavby, dostalo se mu poněkud neurčité odpovědi, kterou si nedokázal přesně vyložit. Nicméně vyrozuměl z toho, že kdyby se Rusové — navzdory revoluci — rozhodli napadnout Švédsko a kromě toho si pro operaci vylovení vybrali zrovna Saltsjöbaden, a ještě ke všemu právě tuto pláž, na které táboří landstorm, všichni muži by obsadili zákop s cílem nepřátelský útok odrazit.

Pro Lauritze bylo těžké uvěřit, že by takový vojenský úkol mohl někdo brát vážně, připadalo mu to spíše jako placebo, jak by to vyjádřila jeho žena, způsob, jak udržovat muže v činnosti, když už je jednou podle všech pravidel a principů povolali pod vlající prapory k obraně vlasti.

Oddíl sto sedmnáct Saltsjöbaden přece musí mít ještě nějaký jiný, vážněji míněný úkol.

A také že ano. Měli za úkol internovat a střežit komunisty a pro tento účel zcela podle práva zabavili tenisovou halu před hotelem Grand a učinili z ní zajatecký tábor. Zevrubná inventarizace komunistů v Saltsjöbadenu pak prokázala, že se zde nachází pouze jediný exemplář tohoto politického přesvědčení, a sice truhlář Gottfrid Lindau. Zmíněného komunistu tedy naprosto správně internovali do tenisové haly a následně byla landstormu uložena jeho ostraha. Ozbrojená stráž obcházela kolem tenisové haly v tříhodinových směnách. Ovšem kromě nocí, kdy Gottfrida výměnou za slib, že nebude dělat problémy a nepokusí se o útěk, zanechávali o samotě jeho knihám a spánku.

Lauritz nabyl dojmu, že tak skrovná přítomnost komunismu v Saltsjöbadenu je jistým zklamáním. Když nic jiného, pak přinejmenším místní tenisty jistě pobuřuje, že jim zabrali halu takovému

způsobem, ať už je to pro bezpečí vlasti, nebo ne. Ale zase na druhou stranu se tenisté mohou utěšovat faktem, že již brzy začne venkovní sezóna.

Ať už tomu bylo, jak chtělo, patřila právě tato služba, a sice obcházení kolem Gottfridovy tenisové haly s bajonetem namontovaným na Mauzer M 96, k těm nejpříjemnějším úkolům vůbec.

Proto bylo naprosto přirozené, že Lauritzovi, kterého spolu s jeho zásobou koňaku ubytovali ve štábu, občas přidělili úkol střežit Gottfrida. Bylo to pro něj nakonec ještě o to jednodušší, že si mohl k hotelu Grand zajet autem.

Když se Lauritz v kožichu z vlčí kůže — jarní počasí se zkazilo a opět přišla zima se sněhem —, s puškou, bajonetem a v trojčípém klobouku poprvé vydal na obchůzku tenisové haly po dobře prošlápnuté pěšince, cítil se nevýslovně směšně. Úkol mu nejen připadal naprosto nesmyslný, ale navíc mu bránil v užitečné práci ve stockholmské kanceláři. A ještě horší bylo, že se při tom směšném obcházení musel tvářit vážně, aby prokázal respekt k obraně vlasti.

Když se dostavil ke splnění tohoto úkolu podruhé, nejdřív neviděl kolegu, kterého měl vystřídat, a nanejvýš ho zaskočilo, když se dveře tenisové haly, o kterých všichni tvrdili, že jsou zamčené, otevřely a vyšel z nich muž ve stejném úboru jako on sám, jen bez kožichu, a mávl mu na pozdrav. Byl to architekt Westman, s nímž se Lauritz letmo setkal nad ranní ovesnou kaší v táboře a dohodli se, že si někdy podrobně popovídají o stavbě rodinných domů.

Lauritz se Westmana překvapeně zeptal, zda je vhodné, či dokonce přípustné střežit komunistu takříkajíc zevnitř. Nejprve se mu dostalo odpovědi v podobě zlehčujícího smíchu a po krátkém zaváhání mu Westman žertem objasnil, že střežení zblízka je třeba považovat za mnohem bezpečnější pro vlast. A navíc je Gottfrid velmi zajímavý společník, vzdělaný a zdvořilý. Možná trochu rezervovaný, ale to se s ohledem na okolnosti dá pochopit. Každopádně Lauritz může klidně jít dovnitř a pozdravit se s ním. Gottfrid proti společnosti vůbec nic nenamítá, což je také pochopitelné, je tam chudák komunistka tak sám.